

Братя Грим
Силният Ханс

Живели някога сами в една затънтена долинка мъж и жена. Те имали едно-единствено дете.

Отишла веднъж майката в гората да събере елови клони и взела със себе си малкия Ханс, който бил едва на две години. А тъй като било пролет и детето много се радвало на пъстрите цветя, тя навлизала все по-навътре в гората.

Внезапно от гъсталака изскочили двама разбойници, хванали майката и детето и ги завели на края на черната гора, където с години не се мяркал човек. Клетата жена молила дълго разбойниците да я пуснат да си върви с детето, но сърцата на разбойниците били от камък. Затова те не слушали молбите и със сила я заставяли да върви с тях.

След като дълго трябвало да си пробиват път през гъсти храсти и трънаци, стигнали до една скала, на която имало врата; разбойниците почукали и тя незабавно се отворила.

Минали през дълъг тъмен коридор и накрая стигнали в голяма пещера, осветена от пламъците на едно огнище. По стените висели мечове, саби и други оръжия, които лъщели на светлината. Сред пещерата имало черна маса, а около нея седали четирима други разбойници и играели на карти. На единия край на масата седял главатарят им.

Като видял жената, той станал, приближил се, заговорил я и ѝ казал да не се страхува. Нямаło да ѝ направят нищо лошо, но тя трябвало да се грижи за домакинството им. Ако поддържала всичко в ред, щяла да се чувства добре при тях. После ѝ дали да хапне нещо и ѝ посочили едно легло, където можела да спи с детето.

Останала жената много години при разбойниците, а Ханс пораснал и заякнал. Майка му често му разказвала приказки и го научила да чете от една стара книга, която намерила в пещерата. В нея се разказвало за подвизите на безстрашни рицари.

Като навършил девет години, Ханс си направил от един жилив клон здрава тояга и я скрил зад леглото; после отишъл при майка си и казал:

– Майко, кажи ми сега най-сетне кой е баща ми. Искам и трябва да зная.

Майката мълчала, не искала да му каже, за да не тъгува по родния край. Знаела също, че злите разбойници няма да пуснат Ханс, а сърцето ѝ щяло да се пръсне от мъка, че той не може да отиде при баща си.

През нощта, след като разбойниците се прибрали, Ханс измъкнал тоягата, застанал пред главатаря и рекъл:

– Сега искам да зная кой е баща ми. Ако не ми го кажеш веднага, ще те убия.

Главатарят се изсмял и ударил такава плесница на Ханс, че той се търколил под масата. После станал, но нищо не казал, а помислил: „Ще почакам още една година и ще опитам пак; тогава може би ще успея“.

Когато минала още една година, Ханс пак извадил тоягата, избърсал праха от нея, огледал я добре и казал:

– Бива си я тази тояга, яка е.

Прибрали се през нощта разбойниците, изпразнили една след друга няколко стомни с вино и главите им почнали да клюмат.

Ханс измъкнал сопата, застанал пак пред главатаря и го попитал за баща си. Главатарят му ударил толкова силна плесница, че Ханс се търколил под масата, но бързо отново се изправил на нозете си и заудрял със сопата главатаря и разбойниците; и удрял дотогава, докато те не можели вече да мърдат. Майката стояла в един тъгъл и се възхищавала от смелостта силата на момчето. Като свършил тази работа, Ханс отишъл при майка си и рекъл:

– Този път твърдо съм решил да узная кой е баща ми.

– Мили Ханс – отвърнала майката, – ела, ще тръгнем да го търсим и ще го намерим.

Измъкнала тя от главатаря ключа на входната врата, а Ханс донесъл един голям брашнен чувал, напълнил го със злато, сребро и разни други хубави неща, метнал го на гръб и двамата напуснали пещерата.

Как широко отворил очите си Ханс, когато излязъл от тъмнината на дневна светлина и видял зелената гора, цветята, птиците и утринното слънце на небето! Стоял и се радвал на всяко нещо.

След като вървели няколко часа, пристигнали най-после благополучно в родната си къща. Бащата стоял пред вратата и като ги видял, се разплакал от радост. Той отдавна мислел, че двамата са мъртви. Но Ханс, макар и само на десет години, бил с цяла глава по-висок от баща си.

Тримата влезли къщи. Но щом Ханс оставил чувала на пейката до печката, цялата къща почнала да пука, пейката се счупила, подът се продънил и тежкия чувал паднал в зимника.

– Бре, какво става? – викнал бащата. – Ти изпотроши къщичката ни.

– Не се ядосвай, татко – отвърнал Ханс. – В този чувал има много повече от онова, което ще ти трябва, за да построиш нова къща.

Бащата и Ханс започнали веднага да строят нова къща; купили добитък и земя. Ханс орял нивите и когато вървял зад ралото и забивал палешника в земята, просто нямало нужда биволите да теглят.

Дошла пролет и Ханс рекъл:

– Татко, задръж парите за вас двамата, а за мене поръчай да издялат тояга, но да бъде яка и тежка; искам да тръгна по света.

Когато тоягата била готова, Ханс напуснал родната къща и тръгнал на път. Стигнал до една тъмна гора. По едно време чул нещо, че пука, огледал се наоколо и видял една ела, която от долу до горе била усукана като въже, а като вдигнал поглед съзрял един едър мъж, който стискал горния край на дървото и го въртял като върбова пръчка.

– Хей – викнал му Ханс, – какво правиш горе?

Човекът отвърнал:

– Събрах вчера елови клони и трябва да си усуча въже, за да ги вържа.

„Бива си го, силен е“ – помислил си Ханс и му викнал:

– Я остави тази работа и тръгни с мене!

Слязъл човекът от дървото. Той бил с цяла глава по-висок от Ханс, макар че и Ханс съвсем не бил дребен.

– Отсега нататък ще се казваш Върти-ела – рекъл му Ханс.

Продължили пътя си и чули някакво глухо, но толкова силно чукане, че при всеки удар потрепервала земята. И скоро стигнали до една огромна скала, пред която стоял великан. Той удрял с юмрук скалата и къртел големи камъни. Ханс го попитал какво ще прави с тях и той отвърнал:

– Като си лягам вечер да спя, идват мечки, вълци и други зверове, душат ме от всички страни и не ме оставят да спя; затова ще си направя къща; в нея ще спя вече спокойно.

„Аха, този също може да ми потрябва“ – помислил си Ханс и му рекъл:

– Я остави къщата и тръгни с нас! Но отсега нататък ще се казваш Кърти-скала.

Съгласил се той, тръгнали тримата през гората и където се появявали, дивите зверове се подплашвали и побягвали.

Вечерта стигнали до един стар, изоставен замък, влезли вътре и легнали да спят. На другата заран Ханс слязъл в градината, която била съвсем запустяла и пълна с тръни и бурени. Както вървял, срещу него се спуснал един глиган, но Ханс го ударил с тоягата и глиганът се строполил на земята. Метнал го Ханс на рамо и го занесъл в кухнята. Там го наболи на едно копие, опекли го и яли до насита.

Така се споразумели всеки ден двама да ходят на лов, а третият да стои у дома и да приготвя месото от улова.

Първия ден останал в замъка Върти-ела, а Ханс и Кърти-скала

отишли на лов. И докато Върти-ела се занимавал с готвенето, при него дошло едно дребно, старо, съсухрено човече и му поискало месо.

– Я се махай отгук! – отвърнал Върти-ела. – На тебе месо не ти трябва.

Но колко се учудил Върти-ела, когато дребното намръщено човече скочило върху него и почнало да го бие с юмруци; и го било дотогава, докато той се проснал на земята и едва-едва дишал. Но човечето не го оставило и не си отишло, докато не изкарало докрай яда си.

Прибрали се другите двама от лов, но Върти-ела не им казал нищо за старото човече и за боя, който изял, защото си мислел: „Щом останат у дома, може и те да опитат юмруците на старчето“. И като си представял това, му било много приятно.

На другия ден къщи останал Кърти-скала и с него станало така, както с Върти-ела: той не дал месо на човечето и то го съсипало от бой.

Прибрали се другите двама от лов и Върти-ела разбрал по лицето на Кърти-скала какво е изпатил, но и двамата мълчали и си мислели: „Нека и на Ханс да му се случи същото.“

На третия ден останал Ханс. Шетал той в кухнята, както е редно, и като стъпил на едно столче да изгребе пяната от супата в котела, дошло човечето и си поискало месо. Ханс си рекъл: „Сигурно е беден, ще му дам от моето месо, за да не ощетявам другите“. И му подал едно парче. Джуджето изяло месото и поискало друго: добродушният Ханс пак му дал и му казал:

– Ето ти още едно хубаво парче месо, но повече няма да искаш.

Ала джуджето поискало за трети път.

– Не те е срам! – викнал Ханс и не му дал вече нищо.

Злобното човече скочило върху него с намерението да го набие, както набило Върти-ела и Кърти-скала, но този път си намерило майстора. Без каквото и да било усилие Ханс го ударил два-три пъти така, че джуджето полетяло надолу по стълбата на замъка. Ханс изтичал да го настигне, но се спънал и се проснал на земята. Докато се изправи, човечето избягало напред. Ханс го гонил чак до гората и видял, че то се вмъкнало в една пещера сред скалите. Ханс запомнил мястото и си отишъл.

Като се прибрал у дома, другите двама се учудили, че Ханс изглежда толкова добре. Той им разказал какво се било случило и тогава те си признали всичко.

Ханс се засмял и рекъл:

– Получили сте си заслуженото. Защо толкова ви се е досвидяло да

му дадете месо? Срамота е, че сте такива мъжаги, а сте позволили на едно джудже да ви набие.

После тримата взели кош и въже, отишли пред пещерата, където се скрило джуджето и спуснали в коша Ханс с тоягата му. Като слязъл на дъното, Ханс забелязал една врата, отворил я и видял вътре една чудно хубава девойка. До нея седяло джуджето и като видяло Ханс, злобно се озъбило. Но девойката била окована във вериги и погледнала така тъжно, че Ханс изпитал дълбока жалост към нея и си казал: „Трябва да я освободя от властта на злобното джудже“. Ударил го веднъж с тоягата си и то се проснало мъртво на земята. В същия миг веригите на девойката паднали. Ханс я гледал и все повече я харесвал.

Тя му разказала, че била царска дъщеря, но един граф я отвлякъл от родината ѝ и я заключил в пещерата, защото не искала да се омъжи за него; графът оставил джуджето да я пази и то ѝ причинявало много страдания и мъки.

После Ханс сложил девойката в коша и викнал да я изтеглят горе. Кошът пак се спуснал долу, но Ханс нямал доверие на двамата си другари и си помислил: „Веднъж бяха нечестни, като не ми казаха нищо за джуджето; кой знае какво ще ми направят сега!“

Ето защо той сложил в коша тоягата си. И добре направил, защото когато кошът се издигнал на половината разстояние, двамата горе го пуснали обратно и ако Ханс бил в коша, сигурно щял да загине. Ала сега не знаел как да се измъкне от тази дълбока пещера; колкото и да мислел, не намирал изход.

– Жалко е все пак – рекъл той, – че трябва да умра от глад и жажда в тая дупка.

И както ходел нагоре и надолу из пещерата, стигнал пак в стаята, където намерил девойката, и видял, че джуджето имало на ръката си един скъпоценен пръстен. Ханс го извадил, сложил го на своя пръст и като го завъртял, внезапно чул някакво шумолене над глава си. Погледнал нагоре и видял рояк добри духове, които му казали, че сега той е темен повелител, и го попитали какво желае.

Най-напред Ханс онемял, но после помолил да го изнесат от пещерата. Те мигновено се подчинили и той просто полетял нагоре. Но като стигнал там, наоколо било пусто. Отишъл в замъка, но и там не заварил никого. Върти-ела и Кърти-скала били избягали заедно с девойката. Тогава Ханс завъртял пръстена. Духовете дошли и му казали, че двамата са тръгнали по море. Ханс тичал без отдых, докато стигнал на морския бряг. Далече-далече сред вълните той видял един кораб, в който се

намирали неговите коварни другари.

В гнева си, без дори да размисли, той се хвърлил заедно с тоягата си във водата и заплувал, но тежката тояга го повлякла надолу и той едва не се удавил. В този миг се досетил за пръстена и го завъртял, духовете долетели веднага и го отнесли светкавично на кораба.

Там Ханс развъртял тоягата си, набил хубаво двамата измамници и ги хвърлил в морето. После тръгнал обратно с хубавата девойка, която била ужасно изплашена. За втори път Ханс я спасил. После я завел при баща ѝ и майка ѝ, оженил се за нея и всички били безкрайно щастливи.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm
Der starke Hans

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки
Превод – Димитър Стоев
Илюстрации – Антония Дончева
Редактор – Петя Дочева
Технически редактор – Иван Додов
Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2459>]